

ORSZAK TRZECH KRÓLI – SKĄD WZIĘŁA SIĘ TA TRADYCJA?

Tradycja orszaku Trzech Króli w Polsce jest bardzo młoda. Kolorowe przebrania i jasełkowa sceneria sprawiły jednak, że orszaki bardzo przypadły Polakom do gustu i dziś organizuje się je w wielu miejscowościach.

Historia Orszaku Trzech Króli w Polsce

Pierwszy Orszak trzech Króli przemarszerował w Polsce w 2009 r. w Warszawie i Toruniu. Wszystko zaczęło się od inicjatywy zorganizowania ulicznych jasełek, jaka powstała w szkole „Żagle” prowadzonej przez Stowarzyszenie „Sternik”.

Na początku miały miejsce jednak kameralne, szkolne jasełka 2005 roku. Od początku kluczowym założeniem było, aby brały w nich udział wszystkie dzieci. W roku 2008 szkolne jasełka przeniosły się

już na deski warszawskiego teatru Buffo i spotkały się z ogromnym zainteresowaniem. Dało to pomysł zorganizowania „ulicznych jasełek” i zaproszenia do wspólnego świętowania mieszkańców Warszawy oraz turystów. Wszystko się udało i już w 2009 r. miała miejsce pierwsza edycja Orszaku Trzech Króli.

Z roku na rok widowiska te są coraz bardziej spektakularne i bierze w nich udział coraz więcej osób. Po drodze śpiewane są kolędy, wszyscy uczestnicy otrzymują śpiewniki i kolorowe papierowe korony.

Jak coroku Orszak ponownie wyszedł z kołędami poza świątynie, poza rodzinne domy, na ulice naszych miejscowości. Przypominaliśmy polskie kolędy, piękne utwory, głęboko teologiczne, a jednocześnie bardzo jasne w przekazie – od najstarszej „Anioł Pasterzom mówił”, do najbardziej współczesnych; od najbardziej znanych, do zapomnianych. Pod hasłem „Cuda, cuda ogłaszają”, które jest fragmentem refrenu kolędy „Dzisiaj w Betlejem”, dziękowaliśmy za wszystkie cuda, cuda, które zdarzają się wokół nas, których doświadczamy na co dzień.

Orszak Trzech Króli jest przykładem zgodnego współdziałania ludzi różnych poglądów i wyznań. Przekaz i

forma Orszaku Trzech Króli są niezwykle atrakcyjne, na co wskazuje zwiększająca się co roku ilość miejscowości, które włączają się w tę inicjatywę – każdego roku na orszakowej mapie przybywa ok. 100 nowych miejscowości. Orszak jest popularny również poza granicami naszego kraju – OTK odbywa się w 18 miejscowościach na różnych kontynentach (Kibeho w Rwandzie, Burhynia w Kongo, Żytomierz i Kamieniec Podolski na Ukrainie, Mona-

chium w Niemczech, Lissieu we Francji, Bukareszt w Rumunii, Weißenkirchen in der Wachau w Austrii, Londyn w Wielkiej Brytanii, Szödliget na Węgrzech, Chicago w Stanach Zjednoczonych, Kapszagaj w Kazachstanie, Quito w Ekwadorze, Esseng w Kamerunie, Lusaka w Zambii, Santa Clara na Kubie, Yumbe w Ugandzie i Mbaikoro w Czadzie).

*Redakcja wg. kalenda-
rzrolnikow.pl*

ŻYCIORYS MAKSYMILIANA KOLBE – RAJMUND KOLBE

Maksymilian Maria Kolbe (Rajmund Kolbe) urodził się 08.01.1894 roku w Zduńskiej Woli, zginął natomiast 14.08.1941 roku w hitlerowskim obozie koncentracyjnym w Auschwitz.

Zajmował się działalnością duszpasterską i misjonarską, był franciszkaninem konwentualnym oraz prezbiterem.

W 1971 roku został obwołany pierwszym polskim męczennikiem z czasów okupacji hitlerowskiej i beatyfikowany przez papieża Pawła VI, a następnie kanonizowany i ogłoszony świętym przez Jana Pawła II w roku 1982.

LATA DZIECIŃSTWA

Święty, który znany jest dzisiaj jako Maksymilian Maria Kolbe, na chrzcie świętym otrzymał imię Rajmund.

Pierwszą komunię świętą przyjął w czerwcu 1902 roku. W 1906 roku, kiedy żarliwie modlił się do Matki Boskiej, dostąpił pierwszego objawienia.

Podczas niego Rajmundo wi ukazała mu się ona trzymająca dwie korony: białą i czerwoną, a następnie spytała go, czy chce przyjąć ten dar.

Zgodził się, mimo iż wiedział, że oznacza to życie zakonne i śmierć męczeńską. Właśnie to przeżycie ukształtowało jego dalszą ścieżkę życiową.

LATA ZAKONNE

Już dwa lata po pamiętnym objawieniu, bo w 1908 roku, Rajmund Kolbe wstąpił do niewielkiego franciszkańskiego seminarium mieszczącego się we Lwowie, a już w 1910 roku rozpoczął nowicjat w zakonie franciszkanów.

Właśnie wtedy wybrał sobie imię Maksymilian. Dwa lata później, tuż po rozpoczę-

ciu studiów w Krakowie, został wysłany do Rzymu, gdzie do 1915 roku studiował filozofię na Uniwersytecie Gregorianum i uzyskał tytuł doktora tej dziedziny.

W trakcie tych studiów, 1 listopada 1914 roku złożył śluby wieczyste i właśnie wtedy przyjął imię Maria.

W latach 1915-1919 Maksymilian Maria Kolbe studiował teologię w Międzynarodowym Kolegium Serafickim i z tej dziedziny również uzy-

skął tytuł doktora.

DZIAŁALNOŚĆ DUSZPASTERSKA

Maksymilian Maria Kolbe przyjął święcenia kapłań-

kolejne wydawnictwo.

W 1927 roku założył on i wybudował klasztor Niepokalanów, gdzie również zajmował się wydawaniem pism: „Rycerza Niepokalanej” i „Małego dziennika”.

POBYT NA MISJI W JAPONII

Między rokiem 1931 a 1935, Maksymilian Kolbe przebywał na misji w Japonii, gdzie również wydawał „Rycerza Niepokalanej”. Również tam założył klasztor na wzór polskiego Niepokalanowa.

Za jego sprawą takie ośrodki powstały również w Chinach i w Indiach.

POBYT W AUSCHWITZ

Maksymilian Kolbe do obozu w Oświęcimiu trafił 28 maja 1941. Otrzymał wówczas numer 16670.

29 lipca 1941 roku Maksymilian Kolbe dobrowolnie zastąpił współwięźnia Franciszka Gajowniczka i zamiast niego przyjął karę śmierci w bunkrze głodowym, dzięki czemu uratował mu życie.

Redakcja wg.: view.genial.ly

Wiemy kto będzie patronem roku 2023

Wydarzenia Zgodnie z decyzją polskiego Sejmu i Senatu obecnemu rokowi będą patronowali Aleksander Fredro, Mikołaj Kopernik, Wojciech Korfanty, Jan Matejko, Maurycy Mochnacki, Jerzy Nowosielski, Aleksandra Piłsudska, Włodzimierz Przerwa-Tetmajer, Paweł Edmund Strzelecki, Wisława Szymborska i Jadwiga Zamoyska. Rok 2023 został też poświęcony Pamięci Bohaterów i Bohaterów Getta Warszawskiego.

Patronów roku corocznie wybierają Sejm i Senat Rzeczypospolitej Polskiej. 22 lipca 2022 roku izba niższa polskiego parlamentu ogłosiła, że patronami roku 2023 zostaną Wojciech Korfanty, Paweł Edmund Strzelecki, Aleksander Fredro, Aleksandra Piłsudska, Maurycy Mochnacki, Jadwiga Zamoyska i Jerzy Nowosielski. Na mocy uchwał podjętych w listopadzie i grudniu 2022 roku przez izbę wyższą rok 2023 będzie rokiem Pamięci Bohaterów i Bohaterów Getta Warszawskiego, a patronami roku zostaną Włodzimierz Przerwa-Tetmajer, Mikołaj Kopernik, Jan Matejko i Wisława Szymborska. Kim oni są?

Aleksander Fredro (1793-1876) to najwybitniejszy polski komediopisarz; do jego najśłynniejszych dzieł należą „Zemsta” i „Śluby panieńskie”. Pisał też bajki, pamiętniki i wiersze. Był również żołnierzem kampanii napoleońskich, brał udział w wyprawie Napoleona na Moskwę w 1812 roku. Odznaczony został Orderem Virtuti Militarii oraz Legią Honorową.

Mikołaj Kopernik (1473-1543) był prawnikiem, urzędnikiem, dyplomata, lekarzem, duchownym, doktorem prawa kanonicznego, zajmował się astronomią i astrologią, matematyką, ekonomią, strategią wojskową, kartografią i filologią. Bywa nazywany fizykiem i filozofem. W nauce światowej uważany za twórcę metody naukowej w dociekanii prawdy. W swoim głównym dziele „De revolutionibus orbium coelestium” („O obrotach sfer niebieskich”) wyłożył podwaliny teorii heliocentrycznej.

Wojciech Korfanty (1873-1939) to wybitny polityk i działacz niepodległościowy,

a także myśliciel i publicysta. Był członkiem Naczelnej Rady Ludowej kierującej zwycięskim powstaniem wielkopolskim, a następnie dyktatorem III powstania śląskiego. Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości został jednym z przywódców Chrześcijańskiej Demokracji. Pełnił funkcję wicepremiera w rządzie Wincentego Witosa.

Jan Matejko (1838-1893) był jednym z najwybitniejszych twórców malarstwa hi-

storycznego w Europie. Namalował ponad 300 obrazów (m.in. „Unia lubelska”, „Stefan Batory pod Pskowem”, „Bitwa pod Grunwaldem”, „Hołd pruski”, „Jan Sobieski pod Wiedniem”, „Wernyhora”, „Kościuszkę pod Racławicami”, „Konstytucja 3 Maja 1791 roku”). Tworzył też portrety. Jednym z ostatnich jego dzieł był „Poczet królów i książąt polskich”. Swoje obrazy prezentował na wystawach w najważniejszych europejskich ośrodkach kultury. Zdobył liczne prestiżowe nagrody i odznaczenia, został honorowym członkiem wielu akademii artystycznych.

Jerzy Nowosielski (1923-2011) to jeden z najważniejszych polskich artystów drugiej połowy XX wieku, uważany za najwybitniejszego współczesnego pisarza ikon. Malarz, rysownik, scenograf, filozof i teolog prawosławny. Sztukę nie tylko tworzył, ale

o niej pisał. Wykonał wyposażenie i polichromie licznych świątyń rzymskokatolickich, grekokatolickich i prawosławnych. Malował także akty kobiece i pejzaże oraz formy abstrakcyjne. Jego prace są poszukiwane przez kolekcjonerów.

Aleksandra Piłsudska (1882-1963) żona Józefa Piłsudskiego była działaczką niepodległościową, członkiem Polskiej Organizacji Wojskowej, aktywistką Polskiej Partii Socjalistycznej i Organizacji Bojowej PPS. Odznaczona orderami Virtuti Militari, Odrodzenia Polski oraz Krzyżem Niepodległości. W czasie I wojny światowej wstąpiła do

Legionów. Angażowała się w akcje charytatywne: organizowała pomoc dla sierot, pomagała przedszkolom, wspierała najbiedniejszych i bezdomnych.

Włodzimierz Przerwa-Tetmajer (1861-1923) znany jest głównie jako malarz motywów chłopskich i scen wiejskich w stylu młodopolskim. W jego dorobku są też prace o tematyce patriotyczno-wyzwoleńczej, jak tryptyk „Racławice”, „Alegoria wyzwolenia Polski”. Współpracował z Janem Styką i Wojciechem Kossakiem przy tworzeniu „Panoramy Racławickiej”. Jego prace były prezentowane na wystawach światowych w Chicago, San Francisco i Paryżu. Jest autorem witraży, polichromii, ilustracji, scenogra-

Wisława Szymborska (1923-2012) to poetka, esetka, krytyczka i tłumaczka, laureatka literackiej Nagrody Nobla za rok 1996. Jej skromny dorobek poetycki obejmujący ok. 350 wierszy, które opublikowała w 12 tomikach, zwracał uwagę krytyków i zdobywał uznanie czytelników. Zadebiutowała wierszem „Szukam słowa” w 1945 roku. Kierowała działem poezji w „Życiu Literackim”, pisała felietony z cyklu „Lektury nadobowiązkowe”. W 1988 roku została członkiem Pen Clubu, a od 2001 członkiem honorowym Amerykańskiej Akademii Sztuki i Literatury. Zdobyła nagrody m.in. Goethego i im. Herdera.

Jadwiga Zamoyska (1831-1923) była zaangażowaną społecznie patriotką, donatorką Fundacji Zakłady Kórnickie, autorką spójnego systemu pedagogicznego. Założyła pierwszą w Polsce zawodową szkołę gospodarstwa domowego oraz Szkołę Domowej Pracy Kobiet. Hasło, które przyświecało jej działaniom, brzmiało: „Służyć Bogu, służyć Ojczyźnie, służyć Ojczyźnie, służyć Bogu”. Była jedną z pierwszych osób odznaczonych Orderem Odrodzenia Polski. Kościół uznał ją za służebnicę Bożą.

Ustanawiając rok 2023 rokiem Pamięci Bohaterów i Bohaterów Getta Warszawskiego Senat oddał hołd poległym oraz tym, którzy przeżyli i „do końca swoich dni podnosili głos protestu przeciwko zbrodniczym planom zagłady narodu”. Senatorowie przypomnieli, że w utworzonym w 1940 roku getcie Niemcy zamknęli ponad 400 tys. Żydów, a 22 lipca 1942 roku rozpoczęli ich deportację do niemieckiego obozu zagłady w Treblince, gdzie zmarło niemal 300 tys. warszawskich Żydów. 19 kwietnia 1943 roku mieszkańcy getta podjęli walkę zbrojną z Niemcami. Powstanie kwietniowe było największym zbrojnym zrywem Żydów podczas II wojny światowej, a zarazem pierwszym powstaniem miejskim w okupowanej Europie. Bohaterstwo tych, którzy stanęli naprzeciwko maszyny zbrodni, było wyjątkowe.

Redakcja za: sejm.gov.pl,
senat.edu.pl

We Lwowie prezydenci Ukrainy, Polski i Litwy podpisali Wspólną Deklarację.

Dokument, podpisany 11 stycznia, potwierdza wieloletnie związki historyczne między Ukrainą, Litwą i Polską, odzwierciedla kluczowe wnioski polityczne, humanitarne i inne ze spotkania we Lwowie oraz identyfikuje priorytetowe obszary współpracy Trójkąta Lubelskiego.

Potwierdza wsparcie dla strategicznego kursu Ukrainy na drodze do uzyskania pełnego członkostwa w Unii Europejskiej i Sojuszu Północnoatlantyckim.

Litwa i Polska odnotowały zamiar dalszego udzielania Ukrainie potężnego wsparcia wojskowego, technicznego, obronnego, humanitarnego i innego.

Wyrazili poparcie dla zwołania szczytu Global Pe-

ace Formula Summit w celu skonsolidowania międzynarodowego poparcia dla planu pokojowego przedstawionego przez prezydenta Ukrainy Wołodymira Zełenskiego.

Potwierdzono poparcie dla powołania specjalnego trybunału międzynarodowego w sprawie zbrodni agresji Federacji Rosyjskiej na Ukrainie.

Zwrócono uwagę na potrzebę rozszerzenia Inicjatywy Zbożowej Morza Czarnego

na inne porty morskie naszego kraju oraz znaczenie kontynuacji programu „Zboże z Ukrainy” dla wzmocnienia światowego bezpieczeństwa żywnościowego.

Podpisanie Wspólnej Deklaracji prezydentów Ukrainy, Litwy i Polski świadczy o poparciu strony litewskiej i polskiej dla uzyskania przez Ukrainę członkostwa w UE i

NATO, gdy tylko pozwolą na to warunki.

W tym samym dniu szefowie samorządów czterech europejskich stolic — Warszawy, Pragi, Bratysławy i Budapesztu — odwiedzili Kijów kolejną, by obejrzyć miejsca rosyjskich ataków na obiekty cywilne w Kijowie, odwiedzić miejski szpital kliniczny dla weteranów wojennych, odwiedzić ośrodek rehabilitacji dzieci niepełnosprawnych i zaświadczyć o swojej gotowości oraz nadal pomagać stolicy Ukrainy w przeciwdziałaniu skutkom rosyjskiej agresji.

Burmistrzowie sojusznicych miast odwiedzili także dworzec centralny i podzieleni się doświadczeniami z zagospodarowania terenów dworcowych, interakcji kolei i transportu publicznego w miastach europejskich.

Wg. Słowo Polskie, fot. Lwowska OWA

Gen. Skrzypczak: Wojna na Ukrainie zakończy się w 2023 roku

Pierwszy kwartał 2023 roku będzie przełomowym czasem w tej wojnie; zakończy się ona w 2023 r. – ocenił w rozmowie z PAP gen. Waldemar Skrzypczak. „Ukraina w działaniach ofensywnych będzie dawała sobie radę” – powiedział z kolei gen. Roman Polko.

*Waldemar Skrzypczak/
Agencja Wyborcza.pl/
Sławomir Kamiński*

General Waldemar Skrzypczak, były dowódca Wojsk Lądowych w rozmowie z PAP prognozował, że „pierwszy kwartał 2023 roku będzie przełomowym czasem w tej wojnie”. Oceniał, że w tym momencie trwa wyścig o to, która armia będzie szybciej gotowa do tego, aby zadać przeciwnikowi „przełomowy cios”. „To nie będzie cios ostateczny, ale przełomowy, dlatego że zmusi on którąś ze stron, aby zechciała się do stołu i rozmawiać o pokoju” – dodał.

„Obie armie przygotowują się do tego kluczowego uderzenia. Moim zdaniem ta wojna skończy się w przyszłym roku i będzie wojną, która zo-

stanie zakończona pokojem za sprawą Chin i USA, bo świat, niezależnie od tego, że wszyscy chcą pomagać Ukrainie, jest tą wojną zmęczony” – powiedział.

General Skrzypczak podkreślił, że w przypadku rozmów pokojowych „nie ma powrotu do narracji porozumień mińskich, ponieważ Ukraina z tej wojny wychodzi zwycięsko”. „Tutaj nie może być ustępstw ze strony Ukrainy, w tej chwili to Rosja ma problem i to Rosja ma ustąpić” – dodał były dowódca Wojsk Lądowych.

General Roman Polko, były dowódca GROM, w rozmowie z PAP ocenił, że rok 2023 będzie rokiem „decydującym”, w którym dojdzie do „pozytywnego przełomu” w tym konflikcie. „Jestem przekonany, że Ukraina w działaniach ofensywnych będzie dawała sobie radę” – powiedział Polko, zaznaczając, że jednak przy obecnym poziomie wyposażenia ukraińskiej armii na szybkie sukcesy „nie ma co liczyć”.

Wg. : www.gazetaprawna.pl/

APEL PEŁNOMOCNIKA RZĄDU DS. POLONII I POLAKÓW ZA GRANICĄ DO POLONII ŚWIATA O SOLIDARNOŚĆ Z WALCZĄCĄ UKRAINĄ W 1. ROCZNICĘ ROSYJSKIEJ AGRESJI

21.02.2023

Drodzy Rodacy!

Rok temu, 24 lutego, Rosja zaatakowała Ukrainę. Do tej chwili nie wyobrażaliśmy

walce ogromną rolę odegrała Polska – przyjmując miliony uchodźców, przekazując sprzęt i uzbrojenie oraz inicjując sankcje wobec Rosji

sobie, że w XXI wieku w Europie może wybuchnąć wojna, a ludzkie życie, poszanowanie pokoju, suwerenności i integralności granic może być tak brutalnie zniszczone przez imperialną Rosję, która – za cenę powrotu do polityki międzynarodowej – postanowiła sprzeniewierzyć wszystkie głoszone do tej pory publicznie ideały i bestialsko zniszczyć Naród ukraiński.

Umiłowanie niepodległości, wolności i demokracji sprawiło jednak, że bohaterka Ukraina skutecznie stawiała czoła najeźdźcom. W tej

– a także cała wspólnota międzynarodowa. Można powiedzieć, że dzięki Polsce świat przejrzał na oczy i zrozumiał, że celem Rosji nie jest pokój i dobrobyt, ale wojna i zniszczenie.

Rok temu apelowałem do Państwa o solidarność z Ukrainą. Polonia z całego świata odpowiedziała licznymi akcjami protestacyjnymi, zbiórkami i solidarnością. Ze swej strony zrealizowaliśmy ogromne programy pomocy naszym Rodakom, posiadaczom Karty Polaka, którzy schronili się w Polsce i tym,

którzy na Ukrainie pozostali.

Dziś, w rocznicę brutalnej rosyjskiej agresji, wzywam Państwa ponownie! Nie możemy zapomnieć – ani my, ani świat – że WOJNA NADAL TRWA, codziennie giną ludzie, niszczone są budynki, infrastruktura, miasta i wsie.

Tylko jedność świata w potępieniu Rosji, a także pomoc Ukrainie i solidarność z jej Narodem będzie w stanie zakończyć okrutną zbrodnię. Dlatego zapraszam Państwa, by przyłączyć się do naszych akcji rocznicowych – „Wieczór polsko-ukraińskiej przyjaźni”, „Błękitno-żółty gołąbek pokoju w szkołach”, „Minuta ciszy za ofiary rosyjskiej agresji na Ukrainę”.

Szczegóły akcji znajdują Państwo w kolejnych informacjach na stronie oraz na moim profilu na Facebooku

Niech żyje wolna i niepodległa Ukraina!

Niech żyje wolna i niepodległa Polska!

*Jan Dziedziczk,
Pełnomocnik Rządu do
spraw Polonii
i Polaków za Granicą*

Wielkie straty Ukrainy po rosyjskiej inwazji. Wynoszą tyle, ile roczny budżet Polski

W grudniu 2022 r. łączna wartość szkód spowodowanych przez rosyjską inwazję na Ukrainę wzrosła o prawie 2 mld dol. i obecnie wynosi 137,8 mld dol. - poinformowała Kijowska Szkoła Ekonomiczna, cytowana w środę przez agencję Ukrinform. A to oznacza, że straty wynoszą tyle, ile budżet Polski na 2023 r.

Według ekspertów projektu „Rosja zapłaci”, największe szkody odnotowano m.in. w mieszkalnictwie, edukacji czy obiektach kultury, religii i sportu. Liczeniem strat zajmuje się zespół analityczny Kijowskiej Szkoły Ekonomicznej, działający w ramach Narodowej Rady Odbudowy Ukrainy.

W grudniu ubiegłego roku szkody związane ze zniszczonymi domami wzrosły o 1,5 mld dol. i sięgają już 54 mld.

W ciągu 10 miesięcy wojny uszkodzono lub zniszczono 149 300 budynków mieszkalnych, w tym 280 akademików. Skumulowane straty w majątku przedsiębiorstw wynoszą 13 mld dol. - informuje Ukrinform.

Łączne straty mają wynosić prawie 138 mld dol., co daje ok. 600 mld zł.

Zniszczenia wojenne w Ukrainie

Rosyjska inwazja uderzyła też w obiekty służące na co

dzień edukacji. Tylko w grudniu dodatkowe straty oszacowano na 400 mln dol. Natomiast od początku wojny straty w infrastrukturze edukacyjnej wyniosły 8,6 mld dol. Uszkodzono lub zniszczono ponad 3 tys. instytucji edukacyjnych, wśród nich 1400 szkół, 865 przedszkoli i 505 uczelni.

Dodatkowe 2,2 mld dol. mają wynosić straty w obiektach kulturalnych, sportowych i religijnych. Na koniec zeszłego roku zniszczono w sumie 907 obiektów kultury, 168 sportowych, 157 turystycznych i 95 religijnych.

Pomimo ciągłych zniszczeń trwają również naprawy infrastruktury. Według danych ukraińskiego Ministerstwa Rozwoju Wspólnot i Tery-

Zniszczony blok mieszkalny w Dnieprze po rosyjskim ataku rakietowym (Photo by Yurii Stefanyak/Global Images Ukraine via Getty Images) (GETTY, Global Images Ukraine)

toriów do początku stycznia przywrócono przejazd na 72 z ponad 150 zniszczonych lub uszkodzonych mostów, głównie w obwodach: kijowskim (20 z 24 mostów i wia-

duktów) i czernihowskim (20 z 27 obiektów). Przywrócono również ruch na mostach w obwodach charkowskim, miłkołajowskim i chersońskim.

Od 20 lutego 2023 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym funkcjonuje nowa, pełna nazwa – Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie” imienia Jana Olszewskiego

W grudniu 2022 r. łączna wartość szkód spowodowanych przez rosyjską inwazję na Ukrainę wzrosła o prawie 2 mld dol. i obecnie wynosi 137,8 mld dol. - poinformowała Kijowska Szkoła Ekonomiczna, cytowana w środę przez agencję Ukrinform. A to oznacza, że straty wynoszą tyle, ile budżet Polski na 2023 r.

14 grudnia 2022 roku z okazji jubileuszu 30-lecia Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”

Rada Fundacji podjęła uchwałę, zgodnie z którą jej Patronem został inicjator jej utworzenia –

Jan Olszewski. Nadanie Fundacji imienia Jana Olszewskiego jest uhonorowaniem jego zasług dla Polski i oddaniem hołdu jego osobie – nie tylko wybitnemu prawnikowi, harcerzowi, działaczowi społecznemu i politycznemu, ale także obrońcy działaczy opozycyjnych w procesach politycznych w okresie PRL, premierowi, a także temu, który zainicjował odbudowę polityki wschodniej Polski w kontekście Polonii i Polaków.

Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie” imienia Jana Olszewskiego zaplanowała działania informacyjne mające na celu przybliżenie postaci Patrona oraz poinformowanie

o zmianie nazwy i logotypu Fundacji. Poznanie życia i działalności Jana Olszewskiego pozwoli odbiorcom kampanii na poznanie nie tylko najnowszej historii Polski, ale

**Fundacja
POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE
im. Jana Olszewskiego**

także na zrozumienie misji Fundacji, która została uformowana przez jej inicjatora.

Fundacja została powołana w 1992 roku, gdy upadał Związek Sowiecki i sytuacja Polaków mieszkających na terenach na wschód od polskiej granicy z 1945 r. była nie tylko bardzo trudna pod względem bytowym, ale również nacechowana niepewnością co do dalszych losów. Dlatego też celem, który został wskaza-

ny do realizacji była nie tylko bieżąca pomoc materialna, ale także odbudowanie struktur pomagających w utrzymaniu i wzmocnieniu polskości na tych terenach. Przede wszystkim odrodzenie polskiego szkolnictwa oraz polskich mediów.

Zadania te są nadal aktualne w działaniach podejmowanych przez Fundację na całym świecie, nie tylko na terenie

W Pallotyńskim Centrum dla uchodźców organizowany dzień Pamięci na cześć rocznicy wojny.

Okolo 80 kobiet wraz z dziećmi mieszkają w Centrum Pallotyńskim Przyszłość dla Ukrainy. Rodziny starają się odnaleźć się w nowej rzeczywistości, w którą wprowadziła ich wojna.

Dzięki staraniom ojców Pallotyńców oraz władzom powiatu Warszawsko - Zachodniego matki z dziećmi mają zapewniony dach nad głową oraz codzienne wyżywienie. Wiele osób znalazło pracę, dzieci chodzą do miejscowej szkoły albo uczą się zdalnie.

W dzień rocznicy wojny 24 lutego mieszkańcy Centrum prezentowali wieczór Pamięci na którym przedstawiona została inscenizacja dotycząca pobytu uchodźców w innych

krajach oraz tęsknoty za swoim domem. Były też deklamowane przez dzieci i młodzież wiersze, śpiewane piosenki wzbudzające wspomnienia o życiu w Ukrainie, oraz nasycone nadzieją o najszybszym ukończeniu wojny oraz powrotem do drogich stron. To było wzruszające spotkanie pełne również wspomnień i pamięci o bohaterach które zaginęli w walkach za Ojczyznę.

Redakcja

Ukraińcy w powstaniu styczniowym

Jeszcze przed ogłoszeniem wybuchu powstania styczniowego 22 stycznia 1863 roku ponad sto Ukraińców zrzeszonych w Komitecie Oficerów Rosyjskich, działających w garnizonach rosyjskich w Warszawie, Kaliszu, Płocku, Lublinie, Radomiu i innych miastach Polski dołączyli się do konspiracyjnej pracy polskich insurgentów. Za takie zachowanie rosyjska rota ekzekucyjna rostrzelala 28 czerwca 1862 roku Ukraińca por. Petra Sływyńskiego. W odpowiedzi na to jego przyjaciel, inny Ukrainiec związany z działalnością konspiracyjną, kapitan Andrij Potebnia w Ogrodzie Saskim, zastrzelił wojewodę warszawskiego gen. Aleksandra Ludersa.

Andrij Potebnia był bratem Aleksandra Potebni, językoznawcy i filozofa (1855–1891). Urodził się 31 sierpnia 1831 r. w Perekopce niedaleko Połtawy w rodzinie kapitana armii carskiej. Był absolwentem Konstantynowskiego Korpusu Kadetów w Petersburgu. W stolicy zbliżył się z polskimi rewolucyjnymi demokratami Jarosławem Dombrowskim i Zygmuntym Padlewskim. Następnie jako porucznik Pułku Szlisselburskiego I Armii Królestwa Polskiego utworzył tajny Komitet Oficerów Rosyjskich i wraz z Dombrowskim i Padlewskim brał udział w przygotowaniach do powstania. Osoby te utrzymywały kontakty z organizacją „Ziemia i Wola” w Petersburgu oraz z grupą działaczy pisma „Kołokol” w Londynie, prowadząc energiczną agitację wśród żołnierzy armii rosyjskiej.

Po wybuchu powstania Potebnia wzięła w nim czynny udział i zginął prowadząc polskich insurgentów do ataku w marcu 1863 roku pod Skałą Pieskową pod Olkuszem.

Jeszcze wcześniej Makar Drohorymetski, urodzony w 1842 roku na Ukrainie, był dowódcą 32-osobowego oddziału partyzanckiego, a powstańcy nazywali go „księciem”. Po serii walk i zdradzie jednego z uczestników, 12 lutego 1863 znalazł się w otoczeniu prawie pół tysiąca żołnierzy rosyjskich, został ranny w bitwie pod Piszkowem i zakłuty ponad trzydziestoma bagnietami. Ten Ukrainiec jest pochowany w zbiorowej mogile w lesie piskowskim.

Na Ziemi Sieradzkiej zginęło także kilku żołnierzy ukraińskich, którzy po wpadnięciu do polskiej niewoli przeszli na stronę powstańców. Byli to w szczególności: Wasyl – rozstrzelany 26 marca w Łodzi, Hryhorij – poległ w bitwie pod Kruszynem 29

sierpnia 1863 r., zbuntowany chirurg w ambulatorium w Widawie Izidor Kopernicki.

Zorganizowany przez „czerwonych” (radykalne skrzydło powstańców – red.) w Warszawie Komitet Centralny prowadził agitację wśród ludności niepolskiej na ziemiach dawnej Rzeczypospolitej jeszcze przed wybuchem powstania. Kilka dni po wybuchu powstania, 5 lutego, Tymczasowy Rząd Narodowy wystosował wezwanie do Braci Rusinów, podkreślając, że poparcie dla powstania zapewni im prawo do samostanowienia.

Dlatego część Ukraińców z terenów Chełmszczyzny i Podlasia żywo odpowiedziała na to wezwanie. W szczególności Iwan Neczaj, lekarz z Dubenki w obwodzie chełmskim, zorganizował oddział partyzancki. W nocy 23 stycznia 1863 r. jego dywizja niespodziewanie zaatakowała Hrubieszów i oczyściła miasto z wojsk carskich. Po zdobyciu broni i pieniędzy Neczaj rozpoczął energiczną działalność wojskową. Zebrał pod swoim dowództwem około 400 powstańców, z których większość stanowili Ukraińcy. Rozkazy w oddziale Neczaj wydawano po ukraińsku i polsku, a żołnierze z szacunkiem zwracali się do dzielnego lekarza „ojcze”. Oddział Neczaja, otoczony licznymi wojskami carskimi, został pokonany, a sam ciężko ranny lekarz został schwytany i rozstrzelany. Umarł z okrzykiem: „Niech żyje wolność!”.

Iwan Neczaj, który na pomnikach w Dubence i Krasnymstawie jest podpisany jako Mykoła Nechaj, urodził się w 1818 roku w rodzinie hrubieszewskiego urzędnika. Szkołę powszechną ukończył w rodzinnym mieście, a gimnazjum w Zamościu (1838). Nie ustalono, gdzie dokładnie otrzymał wykształcenie me-

dyczne, ale w latach 40. XIX wieku. wrócił do Grubeszewa jako lekarz. Po osiedleniu się w Dubence w powiecie chełmskim oprócz praktyki lekarskiej brał udział w życiu publicznym. Już w 1861 r. zaangażował się w działalność antycarską, nawiązał kontakt z dowództwem powstania w Lublinie i zaczął organizować hrubieszowski oddział powstańczy złożony z chłopów ukraińskich, drobnej szlachty polskiej i rzemieślników. Towarzyszyli mu wysłannik CKN Kukiel i były oficer piechoty Oswald Radejowski. W nocy z 22 na 23 stycznia 1863 r. oddział Nieczaja zdobył Hrubieszów i rozbroił garnizon rosyjski. Następnie po wzroście liczby oddziału do prawie 400 osób, udał się do Krasnegostawu. Ponad 150

powstańców zginęło pod Rudką 17 lutego, a następnie 22 lutego w rejonie wsi Żyłyna w bitwie z regularnymi oddziałami, a 22 dostało się do niewoli. Wśród nich jest ranny dowódca Neczaj. Skazany na śmierć przez rosyjski sąd wojskowy, został rozstrzelany 19 marca 1863 r. w Krasnymstawie. W setną rocznicę jego śmierci Towarzystwo Miłośników Krasnostawu postawiło pomnik, a później jego imieniem nazwano ulicę.

Oprócz niego kilkudziesięciu Ukraińców było członkami różnych oddziałów powstańczych na terenie Podlasza i Chełmszczyzny, w szczególności: Karpo Biłogorec, Kuryło Bobruk, Jakow Ilczuk, Danyło Jaszczuk, Iwan Lewczuk, Iwan Łysko, Mykoła Myronczuk, Andrij Oleszczuk, Ołeksandr Ostapuk, Anton Pawlyuschuk, Danyło Protsek, Antony Ruptsa, Mykhailo Savchuk, Yakym Vakula – z pow. Radzyń; Pawło Ignatyuk, Prokop Mykhalchuk, Onufrij Lesyuk, Wasyl Romanyuk,

Kornyło Shevchuk, Teodor Trofimchuk, Ivan Vasylyuk, Matvii Verchuk – rejon białopodlaski; Ivan Babin, Ilya Gavrylyuk, Mychajło Kirylchuk, Hnat Storozhenko, Pylyp Shurin – rejon hrubieszowski; Petro Aleksyuk, Pawło Garasym, Mykoła Kanikula, Pawło Olenczuk, Jakiw Olenczuk, Iwan Poleszczuk, Foma Waszczuk, Anton Weneczuk, Ołeksandr Romaniuk – rejon Krasnostawski; Mychajło Szymeniuk – Rejon Zamościański, Kindrat Hawrylko – z Chołma.

Mało znanym faktem z dziejów powstania styczniowego jest to, że najdłużej walczącym z carem oddziałem powstańczym był oddział biskupa Brzózki z Lubelszczyzny, w skład którego wchodziło wielu Ukraińców. Został

pokonana dopiero w kwietniu 1865 r. Pisała o tym gazeta „Wytrwałość”: „Donoszą z Pidląszi, że nadal istnieje konspiracja ks. są zmotywowani do walki do ostatniej kropli krwi”.

Ukraińcy służyli jako ochotnicy w zorganizowanym na Wołyniu oddziale Różyckiego. Pamiętnikarz tamtych lat wspomina, że na oddziale „obok języka polskiego i komendy często mówiono językiem ruskim (ukraińskim), pieśń ruska często wznosiła się ponad szeregi...”.

Dywizja pod dowództwem Wołodymyra Szaszkiewicza walczyła w szeregach powstańców Różyckiego. Nacoczny świadek podkreśla, że oddział ten „miał nawet swoją rusińską pieśń bojową, najwyraźniej skomponowaną przez dowódcę tego oddziału”.

W tym samym czasie podejmowano próby zorganizowania w Galicji dużej ukraińskiej dywizji powstańczej. Z jego pomocą planowano wzniesić antycarskie powstanie ludo-

we na Ukrainie. Jednak rozmowy na ten temat między przedstawicielami lwowskich Ukraińców a komisarzem powstańczego rządu w Galicji płk. Strusiem zakończył się niepowodzeniem. Powodem było to, że przedstawiciele „białych” (konserwatywno-liberalnego skrzydła powstańców – red.), którzy doszli do władzy w czasie powstania, odmawiali Ukraińcom prawa do samostanowienia, uznając Ukrainę za integralną część Polski.

Faktem jest że wielu Ukraińców brało czynny udział przeciwko okupacji rosyjskiej w walce wyzwolenczej narodu polskiego i przypłaciło to życiem lub katorgą syberyjską.

Powstanie zakończyło się polityczną klęską obu narodów. Choć udział Ukraińców nie miał charakteru masowego – czynnych powstańców było wśród nich tylko kilkuset – faktem jest, że w czasie powstania słychać było akcenty ukraińskie (apel do „Braci Rusinów”; symbole państwowe Rzeczypospolitej Trzech Narodów Polski, Litwy i Rosji – Orzeł, Pogoń, Archistrateg Mychajł; trzysylabowa pieczęć powstańcza, „Złota hramota” po ukraińsku, języki rozkazów, imię dowódcy „ojciec”, pieśń ukraińska). To z kolei wywołało histerię w wielu rosyjskich pismach, w wyniku której nasiliły się represje wobec rodzącego się ukraińskiego ruchu narodowego. Aresztowano działaczy narodowych, a 20 lipca 1863 r. minister Piotr Wałujew podpisał osławiony okólnik, że „nie było języka małosyjskiego, nie ma i nie może być, i że ich przysłowki, używany przez zwykłych ludzi, to ten sam język rosyjski, tylko zepsuty wpływem Polski na niego”.

Było to kolejne językობjstwo języka ukraińskiego, zapoczątkowane przez Sobór Cerkwi Rosyjskiej w 1690 r., a zakończone w 1876 r. dekretem cara Aleksandra II zakazującym importu jakichkolwiek książek i broszur w „gwarze małosyjskiej”. Konsekwencje tego odczuwamy do dziś. Problem statusu języka ukraińskiego po półtora wieku jest jednym z bolesnych dylematów narodowych współczesnej Ukrainy.

Wg.: Słowo Polskie za Aleksander Kolańczuk

22 stycznia 1863 roku wybuchło powstanie styczniowe

22 stycznia 1863 r. wybuchło powstanie styczniowe, narodowy zryw skierowany przeciwko jednemu z zaborców – Cesarstwu Rosyjskiemu. Trwało aż do jesieni 1864 r.

Chociaż do wcześniejszego powstania listopadowego (1830-31) Polacy przystąpili, dysponując regularną armią z generalicją zaprawioną w bojach wojen napoleońskich, to właśnie powstanie styczniowe było największym zrywem narodowym, na który złożyło się ponad 1200 bitew i potyczek. Wzięło w nich udział ponad 200 tysięcy powstańców, skupionych w licznych oddziałach.

Narastająca rusyfikacja i łamanie prawa wywoływały opór społeczny i powodowały zakładanie tajnych organizacji patriotycznych i spiskowych.

Do aktywizacji niepodległościowych działań pobudziła Polaków m. in. klęska Rosji w wojnie krymskiej. Niestety, kolejne manifestacje w narodowe rocznice były krwawo pacyfikowane, w 1861 r. wprowadzono nawet stan wojenny, najpierw na Litwie, później w Królestwie Polskim. Zapowiedziano też pobór do carskiego wojska, który miał objąć 12 tys. mężczyzn związanych z organizacjami konspiracyjnymi radykalnego obozu Czerwonych. Tymczasem z 200 tys. Polaków wcielonych do rosyjskiej armii po powstaniu listopadowym – wrócił do

domu tylko co dziesiąty. W 1862 powstał Centralny Komitet Narodowy, który zapowiedział reformy społeczne,

powołał policję, zaczął zbierać podatki przeznaczone na zakup broni.

Działaniami powstańczymi kierowali dyktatorzy powołani przez Rząd Narodowy wyłoniony z CKN. Byli to kolejno Ludwik Mierosławski, Marian Langiewicz i Romuald

Traugutt, którego stracono na stokach warszawskiej Cytadeli. Powstańcze struktury konspiracyjne stały się wzorem dla polskiego Państwa Podziemnego w czasie II wojny światowej.

zesłano na katorgę za Ural. Żywił polski na dawnych Kresach został zdecydowanie osłabiony. W 1867 r. zniesiono autonomię Królestwa Polskiego, językiem urzędowym i wykładowym w szkołach stał się rosyjski. Konfiskowano majątki klasztorne i szlacheckie, wystawiano je na licytację.

Odpowiedzią na terror Rosji był polski program pracy organicznej. Skoncentrował działalność Polaków w gospodarce i w nowoczesnych, masowych partiach politycznych. To właśnie Polska Partia Socjalistyczna z Józefem Piłsudskim, dla którego powstanie styczniowe było mitem założycielskim antycarskiej aktywności, oraz Narodowa Demokracja z Romanem Dmowskim na czele, doprowadziły ostatecznie do odzyskania niepodległości w 1918 roku.

Wg.: www.nck.pl

Wielki Post 2023. Co oznacza i jaka jest tradycja tego okresu

Trwa Wielki Post. Jest to okres w Kościele katolickim, który rozpoczyna czas przygotowywania się na Święta Wielkanocne. Rozpoczyna się on Środą Popielcową. Tego dnia podczas sprawowania liturgii, kapłan posypuje głowy wiernych popiołem. Jest to dzień, w którym zmienia się także kolor szat liturgicznych księży. Od tego dnia do Świąt Wielkiej Nocy, sprawujący msze święte, ubierają się w fioletowe ornaty. Fiolet w Kościele katolickim oznacza pokutę.

Co to jest Wielki Post?

Według definicji Kościoła katolickiego Wielki Post to czas wielkiego przygotowania duchowego i oczekiwania na Zmartwychwstanie Pańskie. Co ciekawe przed wieloma wiekami ten okres obejmował nie 40 dni, a tylko Wielki Piątek i Wielką Sobotę. Zmianę na post 40-dniowy wprowadzono w IV wieku. Wielki Post upamiętnia pobyt Jezusa Chrystusa na pustyni. Syn Boży spędził na niej 40 dni, będąc kuszoną przez szatana. Ludzie poszczą 40 dni na pamiątkę.

Co ciekawe, wszystkie nie-

dziale Wielkiego Postu, mają swoje nazwy. I tak pierwsza niedziela Wielkiego Postu nazywa się niedzielą Wstępną,

a szósta niedziela, to znana i uwielbiana przez wszystkie dzieci Niedziela Palmowa. Jednakże w terminologii Kościoła, nazwa tego dnia brzmi: niedziela Męki Pańskiej. Tego dnia Jezus wjechał triumfalnie na osła i był witany przez mieszkańców jak król, aby kilka dni później zostać przez

szczy dzień Wielkiego Postu. W 1091 roku papież Urban II wprowadził ten termin w całym kościele chrześcijańskim. Także w tym samym roku postanowiono, że popiół, którym celebrans posypuje głowy wiernych, będzie pochodził ze spalonych palemek, które pali się rok wcześniej. Zwyczaj ten oznacza „wypędzenie grzechu z kościoła”.

Ciekawe jest, że przed wiekami, przy posypywaniu głów popiołem, celebrujący powtarzał frazę znaną dzisiaj raczej z pogrzebu „Pamiętaj, że prochem jesteś i w proch się obrócisz”. Dodawał potem jednak „Czyń pokutę, abyś miał życie wieczne”.

Czy w Środę Popielcową można się bawić?

W Środę Popielcową obowiązuje zakaz spożywania pokarmów mięsnych. Istnieją tu jednak wyłączenia. Mięso w tym dniu, mogą spożywać dzieci do 14. roku życia, oraz

osoby, które ukończyły 60 lat.

Środa Popielcowa 2023 wypada 22 lutego. Jak głosi prawo kościelne, w Środę Popielcową należy przestrzegać postu i nie bawić się np. na dyskotekach i zabawach.

Ile trwa Wielki Post?

Czas trwania Wielkiego Postu jest powszechnie znany. Trwa 40 dni. Jednak Wielki Post 2023 będzie inny i potrwa 43 dni. Wierzący z reguły ograniczają spożycie mięsa i picie alkoholu a także dokonują różnych postanowień. W kościołach poza zmianą ornatu u celebrującego mszę świętą księdza można zaobserwować brak śpiewu Alleluja. Ten pojawia się dopiero w noc Zmartwychwstania Pańskiego.

Okres Wielkiego Postu w 2023 roku rozpocznie się 22 lutego, a zakończy się Świętami Wielkanocnymi, konkretnie Wielkim Czwartkiem, który wypada 6 kwietnia. Właśnie w Wielki Czwartek rozpocznie się w kościołach Triduum Paschalne, czyli Święte Trzy Dni Odkupienia.

Redakcja wg.: i.pl

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach zadania publicznego dotyczącego pomocy Polonii i Polakom za granicą. Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Wydawca pisma jest Fundacja Pomoc Polakom na Wschodzie

Gazeta powstała za inicjatywy Chmielnickiego miejskiego ośrodka Związku Polaków Ukrainy

Adres gazety: Chmielnicki ul. Lwowska szosa 53/1 tel. +380964448110 email: medlakowski@gmail.com

Skład redakcji: Irena Letawina-Medlakowska, Svitlana Ktysiuk, Viacheslav Naghybida.

Redakcja: ФОП Крисюк С. Г., замовлення № _____